Veelgestelde vragen

De Natuurherstelverordening roept bij gemeenten momenteel veel praktische vragen op. Vooral over de begrenzing van stedelijke ecosystemen, monitoring en het gebruik van data.

Tijdens onze online vragenuurtjes kwamen veel van deze vragen terug. Ook vooraf ontvingen we al verschillende vragen van gemeenten en andere overheidsorganisaties.

In dit document hebben we tien belangrijke vragen gebundeld. De antwoorden helpen om artikel 8 beter te begrijpen en geven richting aan keuzes die gemeenten nu en de komende jaren moeten maken.

Veelgestelde vragen

V **Wat betekenen 10% boomkroonbedekking en 45% groene ruimte?**

A De percentages van 10% boomkroonbedekking en 45% groene ruimte bepalen welke verplichting voor een gemeente geldt. Heeft een gemeente binnen haar stedelijke ecosystemen meer dan 10% boomkroonbedekking én meer dan 45% groen/blauwe ruimte? Dan geldt de verplichting van netto geen verlies niet. Een afname moet dan wel goed worden onderbouwd.

Zit de gemeente onder één van deze grenswaarden? Dan geldt de verplichting van netto geen verlies. De boomkroonbedekking en groene ruimte mogen dan ten opzichte van de uitgangssituatie niet afnemen.

De percentages zijn dus geen doelen waar iedere gemeente naartoe moet groeien. Ze bepalen vooral welke regels gelden voor het behoud van de bestaande situatie.

V **Wat betekent ‘netto geen verlies’ in de praktijk?**

A Netto geen verlies betekent dat de boomkroonbedekking en groen/blauwe ruimte binnen het stedelijk ecosysteem niet mogen afnemen ten opzichte van de uitgangssituatie. Lokaal mag dus wel iets verdwijnen. Een boom kan worden gekapt of groen kan plaatsmaken voor een andere functie. Het verlies moet dan elders binnen het stedelijk ecosysteem worden gecompenseerd.

Het gaat daarbij om het totaal binnen het stedelijk ecosysteem van de gemeente. Compensatie hoeft dus niet plaats te vinden op precies dezelfde locatie waar het verlies ontstaat.

V **Wat gebeurt er als een gemeente boven de grenswaarden zit, maar daarna achteruitgaat?**

A Zit een gemeente boven 10% boomkroonbedekking én 45% groen/blauwe ruimte? Dan geldt de verplichting van netto geen verlies niet.

Dat betekent niet dat achteruitgang zonder gevolgen is. Neemt de boomkroonbedekking of groene ruimte af, dan moet de gemeente kunnen uitleggen waardoor die afname ontstaat.

De grenswaarden geven dus meer ruimte, maar nemen de verantwoordelijkheid om ontwikkelingen te volgen en te onderbouwen niet weg. Daarbij gaat het niet alleen om het voldoen aan percentages. Het uiteindelijke doel blijft een gezonde, klimaatbestendige en biodiverse leefomgeving.

V **Wat is het verschil tussen de minimale begrenzing en de voorgestelde ruimere begrenzing van de stedelijke ecosystemen?**

A De minimale begrenzing ligt vast. Deze vormt het uitgangspunt voor artikel 8 en kan niet worden verkleind. Gemeenten kunnen het stedelijk ecosysteem wél uitbreiden. Het Rijk heeft hiervoor een ruimere begrenzing voorgesteld. Deze dient als vertrekpunt en kan door gemeenten worden beoordeeld en aangepast.

Een ruimere begrenzing kan kansen bieden, bijvoorbeeld als daar ruimte ligt voor vergroening. Tegelijk kunnen extra gebieden ook nieuwe risico's en verplichtingen met zich meebrengen. Daarom is het belangrijk om de voorgestelde begrenzing kritisch te beoordelen.

Bekijk de uitleg over het proces voor het vaststellen van de stedelijke begrenzing hier.

V **Waar moet je op letten als je de begrenzing aanpast en welke gevolgen kan dat later hebben?**

A Een ruimere begrenzing kan kansen bieden, maar kan ook nieuwe verplichtingen opleveren. Kijk daarom niet alleen naar de situatie van vandaag. Let bijvoorbeeld op geplande woningbouw, bedrijventerreinen, energietransitie en andere ruimtelijke ontwikkelingen. Neem je nu een groen gebied op dat later wordt bebouwd? Dan kan later groene ruimte verloren gaan die je moet opvangen.

Kijk ook naar de invloed op de percentages boomkroonbedekking en groene ruimte. Door gebieden toe te voegen kan een gemeente boven of juist onder een grenswaarde uitkomen.

Tegelijk kan uitbreiding juist interessant zijn als een gebied goede mogelijkheden biedt voor toekomstige vergroening. De beste begrenzing verschilt daarom per gemeente.

Meer inzicht nodig in de gevolgen van verschillende begrenzingen? Lees hier meer over onze risicoanalysesessie.

V **Waarvoor ben je als gemeente verantwoordelijk binnen het stedelijk ecosysteem?**

A De gemeentegrens is leidend. Je bent dus verantwoordelijk voor het deel van het stedelijk ecosysteem binnen je eigen gemeentegrens. Veranderingen in een aangrenzend stedelijk ecosysteem van een buurgemeente tellen niet mee voor jouw gemeente.

Binnen je eigen gemeente worden de verschillende delen van het stedelijk ecosysteem bij elkaar opgeteld. Verlies van boomkroonbedekking of groene ruimte hoeft daarom niet in hetzelfde 'blok' te worden gecompenseerd. Compensatie kan ook elders binnen het stedelijk ecosysteem van jouw gemeente plaatsvinden.

Daarbij telt niet alleen gemeentelijk eigendom mee. Ook bomen en groen op particuliere grond of grond van andere eigenaren kunnen onderdeel zijn van het stedelijk ecosysteem. Dat betekent dat gemeenten ook moeten nadenken over ontwikkelingen op grond waar zij niet zelf eigenaar van zijn.

V **Welke data wordt gebruikt voor de nulmeting?**

A Voor artikel 8 is 2024 het referentiejaar. De Europese nulmeting gebruikt Copernicus data om boomkroonbedekking en groene ruimte binnen het stedelijk ecosysteem te bepalen.

Copernicus werkt met satellietbeelden en een model dat zoekt naar structureel groen. Daardoor ontstaat een uniforme meting voor heel Europa. De methode herkent niet iedere boom. Soms rekent het model ook open ruimte tussen boomstructuren als boomkroonbedekking mee. Kleine bomen en jonge aanplant worden ook niet herkend, maar ook grote bomen ontbreken soms in de Copernicus-data. Daardoor kan de boomkroonbedekking volgens Copernicus afwijken van wat lokaal daadwerkelijk aanwezig is.

De Copernicus meting blijft het Europese uitgangspunt. Voor lokaal inzicht kan een gedetailleerdere bomenmeting daarom waardevol zijn.

V **Waarom zou een gemeente zelf monitoren als het Rijk ook meet?**

A Het Rijk verzorgt de nulmeting over 2024 en de volgende meting in 2030. Gemeenten hoeven die metingen dus niet zelf over te doen.

De meerwaarde van zelf monitoren zit vooral in de jaren tussen 2024 en 2030. Je ziet welke bomen groeien, waar bomen uitvallen en welke ontwikkelingen invloed hebben op de boomkroonbedekking en groene ruimte. Met die informatie kun je eerder bijsturen. Je ziet waar risico's ontstaan en waar maatregelen nodig zijn, in plaats van pas in 2030 te ontdekken wat er is veranderd.

Copernicus is dus geschikt voor een uniforme Europese meting, maar geeft onvoldoende detail op lokaal niveau om op te sturen. Lokale monitoring helpt daarom vooral om als gemeente zelf aan het stuur te blijven.

V **Hoe kun je lokaal sturen op boomkroonbedekking en groene ruimte?**

A Het Rijk verzorgt de nulmeting over 2024 en de volgende meting in 2030. Gemeenten hoeven die Europese monitoring dus niet zelf over te doen. Zelf monitoren is vooral nuttig om tussentijds te kunnen sturen. Met meer gedetailleerde gegevens zie je waar boomkroonbedekking verandert, waar uitval ontstaat en waar nieuwe aanplant effect kan hebben.

Je gebruikt lokale monitoring dus niet ter vervanging van de Rijksmeting, maar als hulpmiddel om tussen 2024 en 2030 zelf zicht te houden op de ontwikkeling.

Wil je meer weten over monitoring en hoe je die lokaal kunt inzetten? Bekijk dan hier informatie over monitoring op onze website.

V **Welke informatie en organisatie moet je als gemeente nu al op orde brengen?**

A Zorg eerst voor een duidelijke bestuurlijke opdracht. De impact van artikel 8 gaat namelijk verder dan alleen groenbeheer en raakt alle disciplines die werken in de buitenruimte. Bestuur en politiek moeten begrijpen wat de NHV betekent voor ruimtelijke keuzes, beleid en toekomstige ontwikkelingen.

Breng daarnaast de huidige situatie en toekomstige ontwikkelingen goed in beeld. Denk aan woningbouw, energietransitie, groenplannen en andere ingrepen die invloed hebben op boomkroonbedekking en groene ruimte. Richt ook de monitoring goed in. Daarmee zie je tussentijds waar verlies ontstaat en waar bijsturing nodig is. De NHV vraagt dus om een brede gemeentelijke aanpak, met een duidelijke rol voor bestuur, beleid, ruimte en groen.

Stappenplan van NHV opgave naar toekomstbestendig groen

cobra GROENINZICHT